

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felölös szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1902.

XXXI. évfolyam. 178. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — — 24 kor
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy hóra — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Kedd, augusztus 5.

Az olasz borvámklauzula.

Budapest, augusztus 4.

A tárgyalások, melyek a gazdasági kiegyezéssel fügnek össze, ismét folyamatban vannak. Róluk a magyar kormány részéről eddig semmi részletes tudósítás sem lett ugyan közzétéve, de Széll Kálmán ismételt parlamenti nyilatkozataiból tudjuk, hogy csak oly megállapodásokhoz fogja kezét nyújtani, melyek által az eddigi állapot nem lesz rosszabb s ezt kezességnek vehetjük arra, hogy az új kiegyezés a maga egészében nem marad a most érvényben álló mögött.

Mégis messzemenő optimizmus lenne azt hinni, hogy immár minden nehézség el van háritva. Ezt már azért sem lehet elképzelni, mert új autonóm vámtarifát is kell szerkeszteni s ennél lépnek leginkább homlokterbe az ellentétek. De a kölcsönös jóakarattal itt is majd csak átségít a nehézségeken. Jó jelnek szabad venni erre nézve az olasz borvámklauzula gyors elintézését, ha nem is érdemleges ez az elintézés. Igaz, hogy itt Magyarország érdeke egyenlő Ausztria érdekével, de mégis el kell ismerni, hogy a mi bortermelésünk sokkal nagyobb, mint Ausztriáé s így bortermelőink nagyobb mértékben vannak érdekelve a borklauzula megszüntetésében, mert az olasz verseny oly árat idéz elő, melyek mellett termelőink csak veszíthetnek.

Olaszország ugyan nagyon meg fogja érezni, ha a jelentékeny fölemelt vámok erősen megkötik borkivitelét, de miként politikai téren belátták, hogy tarthatatlan fellevés az, mintha diplomáciánkban szándéka lenne Viktor Emánuel király látogatása alkalmával tüntetni. Épp úgy be fogják látni azt is, hogy a borklauzula elejtésé-

vel nem tervezünk ellenséges tényt Olaszország ellen, hanem hogy itt egyes-egyedül szőlőművelésünk létéről van szó, melyért roppant áldozatokat hoztunk s melynek most a fennállás lehetőségét kell biztosítanunk. Különböben a higgadtabbak már Olaszországban is belátják ezt s a helyzet felderítéséhez nagyban hozzájárult Széll Kálmán annak idején tett nyilatkozata, melyben arra utalt, hogy az alacsony borvám fentartása a mostani szerződés lejártja után többé nem Olaszország, hanem Franciaország javára válnék főképpen. L. L.

Az iparkiallitás.

(Saját tudósítónktól.)

Nagybecskerek, augusztus 5.

Az iparkiallitás rendező-bizottsága most már lazasan készül az iparkiallitásra melynek megnyitását mindössze néhány nap választ el bennünket. Most alapították meg a kiállítási bíráló bizottság szabályzatát, valamint a kintünetéseket.

A részletes szabályzat a következő:

Előbírálatt.

1. A kiállítási tárgyak előbírálatt alá esnek.
2. A csoportbiztosok, szakértők bevonásával is, véleményt adnak arra nézve, hogy a) a kiállítási tárgy Nagybecskerek területén állított-e elő? b) becsátható-e kiállításra?

3. A visszautasított tárgyra nézve 1902. augusztus 9-ig joga van a kiállítónak felelbeznit a rendező-bizottsághoz, mely az ügyben végérvényesen dönt.

4. Ha bármely tárgy iránt a csoportba tartozó kiállítók indokolt felszólalással élnek, az esetben a rendező-bizottság vizsgálatot rendel el, mely a vizsgálat eredményéhez képest a kiállított tárgyat bármikor visszautasíthatja.

A jury-szabályzat.

5. A kiállított tárgyak bírálatt alá kerülnek, ha a kiállító a f. é. aug. hó 9-ig írásban be nem jelenti, hogy a bírálásra igényt nem tart.

6. Ez esetben tartozik a kiállító tárgyan felirattal kintüntetni, hogy „Nem versenyez.”

7. A jury-tagok tárgyai el nem bírálattanak. Tárgyaik következő felirattal látandók el: „Versenyen kívül. Jury-tag.”

8. A jury-tagok a kiállítást egész tartamára tiszteletli belépő jegyet kapnak.

9. A jury minden tanácskozmánya, javaslata és határozata titokban tartandó.

10. A jury-tanácskozsókra a jury-n kívül álló szakértőket meghívhat, kiknek azonban szavazati joguk nines.

11. A jury írásbeli munkálatait az előadók vezetik.

12. A jury 11 csoportjyre oszlik és pedig:

- I. csoport (iparoktatás) 3 taggal.
- II. csoport (vas- és fémipar) 3 taggal.
- III. csoport (járművek) 3 taggal.
- IV. csoport (építési ipar) 3 taggal.
- V. csoport (faipar, bútörpar, teljes lakás berendezés) 5 taggal.
- VI. csoport (agyagipar) 3 taggal.
- VII. csoport (börpar) 3 taggal.
- VIII. csoport (fonó-szővőipar) 3 taggal.
- IX. csoport (ruházati ipar) 5 taggal.
- X. csoport (apró áruk) 3 taggal.
- XI. csoport (élelmi cikkek) 3 taggal.

A jury-bizottság szervezése.

13. A bíráló bizottság két csoportból áll: csoport-juryból és jurytanácsból.

A jury-elnököt a kiállítási bizottság elnöke nevezi ki; a jury-titkára a kiállítási rendezője.

A jury két alelnököt a jury-tagok választják.

A jury-tagok száma 15. 10 jury-tagot a kiállítók választanak, 5 jury-tagot pedig a kiállítási rendezője nevez ki. Minden iparágnak ugyancsak a kiállítók választanak meg két-két szakértőt.

14. A jury tagjainak megválasztása a folyó évi augusztus hó 11-én d. e. 11 órakor tartandó ülésen történik, melyre a kiállítók meghívattak.

A választás elnöke a kiállítási bizottság másodelnöke.

A választás titkos szavazás útján általános szótöbbséggel történik.

15. A kinevezett és megválasztott jury-tagok f. évi augusztus 11-én d. e. 1/2 12 órakor a kiállítási irodájában alakuló gyűlést tartanak.

A „TORONTÁL” tárcája.

Utóhangok a berni kongresszusról.

— A „Torontál” eredeti tárcája —

Ki egy keveset érdeklődött a svájci városok története iránt, az előtt ismeretes, hogy Bern városa a medvétől nyerte nevét. Évszázadok óta őrzik egy külön e célra elkerített árokban a mogorva állatot s akárhová lépsz, a medve alakjával találkozol. Medve a kutakon, medve a cukrászdában, a rövidáru üzletben, a szállodám kapuján, a könyvem címlapján, a botom nyelén, s ki tudná megmondani még hol. Közel feküdt tehát a gyanu, hogy az emberek némi rokon vonást vettek fel a medvétől s a vendégek elől úgy elbujnak, mintha a benszülöttek maguk is medvék volnának. Nos hát a berniek nem medvék, hanem olyan szívélyes, a vendégszeretetet annyi diszkrecióval és szeretetreméltósággal tanusító házigazdák, hogy akár a magyar emberrel vetekedhetnek.

Nem illő dolog az egyes kongresszusok között párhuzamot vonni. Kinek a pap, kinek a papné. Az egyiknek a stockholmiak franciás vidámsága s a velük töltött püncs-estélyek, a

másiknak a portugálok történelmi emlékei és remek borai feledhetetlenek. A harmadik Róma történetéért és lakomáért rajong, a negyediknek pedig az imponált, hogy a párisiak senkivel se törődtek, akár confrère, akár nem. Abban az egyben azonban megegyezünk mindnyájan, hogy több szeretettel, szívélyesebben és előzékenyebben sehol sem fogadtak bennünket, mint Bernben.

A stockholmi, római és lissaboni kongresszusokat az ország királya nyitotta meg. Hála és tisztelet adassék nekik érte. A svájci köztársaság elnöke szintén velünk vacsorázott, felköszöntöt is mondott a sajtószabadságra, helyettese részt vett gyűléseinken, elkísért kirándulásainkon s mi ezt mindnyájan köszönettel nyugtatjuk. De ami legjobban esett szíveinknek, azt nem a hivatalos formában, hanem abban találjuk, hogy Bern városában jóformán nem volt intelligens család, mely a kongresszus tagjait né tekintette volna saját vendégének. Magas államhivatalnokok, egyetemi tanárok, katonatisztek, ügyvédek, orvosok mind eljöttek az újságírók tiszteletére rendezett összejövetelekre s nejeik meg leányaik elsősorban azon iparkodtak, hogy a kongresszisták feleségeik ezuttal igen nagy számban jelentek meg, jól érezzék magukat. S bármennyire becsüljem is

svájci kollegáimat, mégis ki kell jelentenem, hogy első sorban a berni hölgyek érdeme, hogy a berni kongresszusnak ilyen szívélyes lett a jellege. (Csak röviden jegyzem meg zárjelben, hogy egy kongresszuson se dolgoztak az újságírók ilyen komolyan s még sohasem jöttek el ennyien a gyűlésekre.)

De a családok szeretetreméltósága nemcsak Bernre szorított. Hat napi berni tartózkodásunk után, megkezdődtek a kirándulások. Külön vonaton mentünk el Thunba. Itt nemcsak a polgármester üdvözölte a kongresszistákat, ami elvégre is nem szokatlan dolog és sem neki, sem a hallgatóságnak nem multság, nemcsak lobogódsz és ünnepi hangulat jutott a szürke újságíró-csapatnak, hanem olyan gyönyörű piros poszgás, a legjobb családokhoz tartozó leányok fogadtak bennünket ékes virággal, hogy egyik-másik újságíró társunk bizony itt hagyta szívének egy picit darabját. Szintazonképen összejött s velünk ebédelt az interlakeni intelligencia színe-java, közte néhány gyönyörű leányzó, ughogy a mi derék elnökünk, az öreg Singer Vilmos bátran hivatkozott arra, hogy az összes jelenlevő újságírók hajlandók megcáfolni a költő ismert mondását, hogy legnehezebb dolog a szép napokat elviselni.

Téli idényre

Utazó bundák. Guba.
Téli kabátok.
Városi bundák.
Lodenkabátok 10—73.995

ATKÖLTÖZÉS MIATT ELADOM ÖSSZES ÁRU-
KÉSZLETEMET MÉLYEN LESZÁLLITOTT ÁRAK

MELLETT.

KOVÁCS • GEDEON

úri-, fiu-, női- és

leányruha terme.

Minden idényre

Raglanok. Felöltők.
Öltönyök. Nadrágok.
Női gallérok.
Női felöltők és kabátok.

Az alakuló gyűlés feladata.

- Két alelnök választása;
- A birálatnál követendő irányelvek megállapítása.

Módozatok.

16. A csoport-jury f. évi augusztus hó 12-én és 13-án tartja birálatát s a kitüntetések felett határozatot hoz. A határozatok a szokásos aláírásokkal ellátva beadandók a jury-tanácsához.

17. A jury-tanács tagjai:

- A kiállítás elnöke s másodelnöke.
- A jury-elnöke s alelnökei.
- A bizottság titkára.
- A rendező, az ipar-csoport egy előadója.
- A jury-tanács jegyzője, a rendező.

18. A jury-tanács jogai:

- A vitás kérdésekben dönteni.
- A díszoklevelek odaítélése.

A jury-tanács határozatai általános szótöbbséggel hozhatók: egyenlőtlen szavazatok esetén az elnök szava dönt.

A jury-tanács határozatai ellen felszólalásnak nincs helye.

19. Az országos iparegyesület érmeinek odaítélésében a döntés az országos egyesület e célra kiküldött közegeinek tartatik fenn.

Kitüntetések.

Diszoklevél.

Az országos iparegyesület érme.

Kiállítási érem.

Közreműködési érem.

Elismerő oklevél jutalommal.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől délután 5 óráig; ugyanazon napokon este 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

Augusztus 10-20. Helyi iparkiallítás.

16. Torontálvármegye közg. bizottságának ülése

20. A „Harmonia” férfidalkör hangversenye a kaszinóban.

A vármegyei közg. bizottság ülése.

Torontálvármegye közg. bizottsága augusztus 16-án délelőtt 10 órakor a vármegyház kistermében tartja rendes havi ülését.

A pusztaszeri ünnep. A hazafiasságnak gyönyörű ünnepe volt vasárnap Szegeden, ahol a pusztaszeri Árpád-egyesület a honfoglaló fejedelem nagy emlékének áldozott. Óriási közönség gyűlt össze a hazafias ünnepre. Reggel öt órakor volt

a gyülekezés Szegeden, ahonnan hatalmas kocsisorban vonultak ki Pusztaszerre. Képviselve volt: maga a város, az összes testületek, valamennyi egyesület, a Nemzeti Szövetség, stb. Kisteleken bandérium fogadta a vendégeket, akik mikor célhoz értek, megkezdődhetett az ünnepség. Sátorverés volt és táborhaszálás. Itt Várady Gyula római katolikus áldozár mondott emelkedett hangú beszédet. Mise alatt a szegedi dalárda ősrégi magyar egyházi énekeket adott elő. Most vette kezdetét a tulajdonképpeni Árpád-ünnepély s a hét vezér fájának fölavatása. A szegedi dalárda elénekelt a Hymnuszt, Pósa Lajos elszavalta gyönyörű alkalmi költeményét, majd Becsey Károly dr. mondotta el ünnepi beszédét. Most megszentelték a hét vezér emlékére ültetett hársfákat, s aztán az elnevezésük következett, ebben a sorrendben: Almos fájánál Várady Gyula; Előd fájánál Kovács József; Kund fájánál Becsey Károly dr.; Und fájánál Szeged város képviselőtében Gaál Endre dr.; Tass fájánál Sáry János; Huba fájánál Hirhäger Ferenc; Töhötöm fájánál Terescsényi Gyula beszélt. Labody Antal záróbeszéde után a dalárda elénekelt a Szózatot és ezzel a szép ünnep véget ért. Ezután a vendégek áldomásra gyűltek össze, amelyen igen sok hazafias felkőszöntő hangzott.

A hazai ipar támogatása. A kereskedelemügyi miniszter a hazai robbanó-anyag ipar támogatása és fejlesztése érdekében a következő rendeletet intézte valamennyi államépítészeti hivatalnak:

A hazai robbanó anyag ipar lehető támogatása és szükség szerű fejlesztése érdekében utasítom a hivatalt, hogy a jövőben végrehajtható állami építkezések és szállításokra vonatkozó általános feltételek, ugyancsak a jövőben biztosítandó kaviesszállításokra vonatkozó részletes szállítási feltételeket egészítse ki azzal, miszerint a vállalkozók az esetleg szükséges könyag fejtesénél egyenlő ár és minőség mellett kizárólag hazai gyárakban előállított robbanó anyagokat tartoznak használni. Az állami közúti kaviesszállítások szerződéses vállalkozóit pedig hívja fel, hogy a köfjétséshoz lehetőleg hazai gyártmányú robbanó anyagokat használjanak, illetve megfelelő ár és minőség esetén a hazai robbanószer gyárakat vegyék igénybe. Együttal köteletségévé teszem a hivatalnak, hogy ott, ahol a hazai robbanó anyagok használata szerződés szerűleg kikötött, az építkezések és szállítások ellenőrzése alkalmával a hazai robbanó anyagok használatát kellő figyelemmel kísérje s tapasztalt visszaélések esetében saját hatáskörében intézkedjék, a mennyiben pedig ez eredményre nem vezetne, hozzám sürgős jelentést tegyen.

Dr. Dellimanics Lajos alispán ezt a rendeletet viszont megküldötte a főszolgabíráknak és a polgármestereknek azzal a felhívással, hogy az abban foglaltakat a maguk részéről is szemelőlőt tartva, minden rendelkezésre álló törvényes eszközzel, de természetesen magánjogi szerzett

igények érintetlenül hagyásával oda hatni igyekezzenek, hogy az építkezéseknél hazai robbantó anyagok alkalmaztassanak.

Az ujoncösszeírás. Ma kezdődött meg városunkban az ujoncösszeírás. Ugy a nagybecskerekeli illetőségű katonakötelesek, mint a városban lakó idegen illetőségű katonakötelesek már jelentkezhetnek a katonaujgyosztályban.

A Kossuth-ünnep. A Kossuth-ünnepélyt rendező országos bizottság megleghangú felhívásban fordul az egész ország közönségéhez, hogy minél méltóbban ünnepelje meg Kossuth Lajos születésének századik évfordulóját. A lelkes felhívás e szavakkal végződik:

Magyar nemzetünk! Ünnepeled meg a közelő nagy napot! Oszlatlanul és egységesen! Vésd szoborba alakját, ird könyveidbe emlékét, zengd el templomaidban nevét, — mert őt látni újra-éledés és dicsőség, róla irni öröm és vigasztalás, nevét kimondani, hit és imádság! Ünnepeled meg őt, puszták és mezők fia, aranykalászu termésedet gyűjtő magyar nép, őt, kit egyesek lelkednek mélységes szeretete Kossuth apánknak nevezett el! Emelkedjünk fel e napon. Hozzá a csillagos magasságba!

A nagybecskerekeli munkásegysületek. Egy belügyminiszteri rendelet értelmében a hatóságok kötelesek ellenőrizni a munkásegysületek működését s arról félévenként a minisztériumnak jelentést tenni. A rendőrség most készítette el erre vonatkozó jelentését s ebben konstatálja, hogy a Nagybecskereken levő munkásegysületek működése ellen semmi kifogást nem lehet emelni. szocialista eszmékkel nem foglalkoznak s igen békés, derék egyesületek. A jelentést most a város felküldi a belügyminisztériumhoz.

Meddő pályázat. Említettük, hogy Nagybecskerek városa pályázatot hirdetett a temesvári fa- és fémpipari szakiskola tápintézetében tett két ingyenes alapítványi helyére. A pályázat most járt le s ipari viszonyainkra szomorúan jellemző, hogy az alapítványi helyekre senki sem pályázott.

Utóállítás. A Rezső-laktanyában ma utóállítás volt, a melyen hatvan katonakötelest vizsgáltak meg. A vizsgálatnak azonban igen győnge eredménye volt, mert mindössze öt embert találtak alkalmasnak a katonai szolgálatra. Augusztusban több utóállítást nem tartanak s csak szeptember 5-ikén és 20-ikán lesz megint utóállítás.

Mulatság. A „Nagyszentmiklósi Labdarugók Egylete” augusztus 9-én este hangversenyyel egybekötött zártkörű táncestélyt rendez a Czenczinger szálloda nagytermében. A zenét Dominik János zenekara szolgáltatja. A tiszta jövedelem egy része a Nagyszentmiklóson építendő szinkör javára fog fordíthatni. A hangverseny műsora a következő: 1. a) Hubay: hegedűszóló, előadja Weber Győző, zongorán kísérő Müller Berta kisasszony. 2. Drámai szavallás, előadja Molnár László ur. 3. Boute-en-traine Ketterertől, zongorán előadják Bayer Irma és Müller Berta kisasszonyok. 4. A kovácsok strájkja Coppéetől, előadja Pópiy János. 5. Kayser: Ábránd Verdi „La traviata” c. operájából, zongorán és hegedűn előadják Müller Berta kisasszony és Weber Győző. 6. Vig szavallat, előadja Molnár László.

Torontáli buza orosz földben. Az áldott bánati anyaföld ékessége, kincse a magyar buza, diadalmasan vonul be a muszkák honába. Annál érdekesebb ez, mert arról van szó, hogy Oroszország egy jókora területén torontáli búzát vetnek el az augusztus közepén kezdődő földmunkák idején. A kievi mezőgazdasági társulat kebeléből pattant ki az ötlet, érintkezésbe lépett következő néhány magyarországi forrással. Így a Köztelekhez, a Hunyady grófi uradalomhoz, a mezőhegyesi gazdasághoz, majd egy mag-és gabonakereskedő céghez fordultak, akik viszont Gerliczy Ferenc báró deszki földbirtokosra konvertáltak a megbízatást 50 kr. nyereséggel, a mennyiben Gerliczy 7 forint 50 krajcárjával szállítja a búzát. Minthogy azonban Oroszországban augusztus 20-án kezdik el a vetési munkálatokat, elküldték Deszkre Poplavaki Caesárt, a közvetítő intézet igazgatóját, hogy sürgesse meg a szállítást. Tegnap utnak is indult a deszki buza, hogy meghódítsa termékenyítő erejével a muszka földeket.

A Meteor jóslása augusztusra. A szegedi Meteor, melynek jóslásai igen sokszor beválnak, most augusztusi jóslásait közli. Eszerint az augusztus nem valami kellemesnek ígérkezik, mert tele van úgynevezett „esomópontokkal.” A esomópontok 5, 10, 12, 13, 19, 26, 29, 31. napokra esnek s így felette számosak lévén, az időjárás e hónapban igen változatos lesz. Erős hatásuk az 5, 31-iki esomópontok, amelyek nemcsak a légkörünkre, de az emberi szervezetre is nagyobb befolyással vannak. Az ideg és szervi bajosoknak

Erről az Interlakenben adott banketről egyébként is érdemes beszélni. Az interlakeni fürdőigazgatóság meghívta az újságírókat és barátait ebédre. A vendégek száma 720-ra rugott. S ez az egész társaság egy teremben ebédelt, végig evett egy 12 fogásból álló ebédelt s mindez oly példás rendben ment, mintha minálunk egy első-rangu vendéglőben négy ember összefőn ebédre. Ime a svájci szállodák ereje és fölnye.

Interlakenben egyébként vig élet van mostanában. Ezren és ezren zárandokolnak ide, hogy a Jungfrau feledhetetlen fehér látványában gyönyörködjenek. Ez talán a Svájcnak legnemzetközibb helye. Amerikaiak és angolok, hollandok és németek, románok és oroszok, magyarok és lengyelek vegyesen hallgatják a Cursalon beláthatatlan nagyságu terasszáról a pompás hangversenyt, melyből — s ezt büszkeséggel jegyezhetjük fel mi magyarok — hogy egyetlen egy koncertből sem hiányzik soha a magyar zene. Itt a parkban tiszteletünkre fényes tűzi játékok rendezett az igazgatóság, a többek között egy lángtengerben uszó — kacsát mutató be. A hangverseny szüneteit egy kis játék tölti ki, úgyhogy némi tulzással a Svájce Monte-Carlojának lehetne nevezni Interlakent. Persze nem roulettet játszanak, hanem valami lehetetlen vasuti játékot, melyben az ember vagy egyes városokra, vagy két színre (rouge et bleu) tesz. Egyik kollégánknak sikerült rövidesen 400 frankot elveszteni.

Ő az egyetlen ember, akinek nem tetszett a Jungfrau, mikor másnap, szintén mint a svájciak vendégei, a fehér szűz lábai elé zárandokoltunk. Hogy a híres Jungfrau-Bahn mit jelent a vasutak történetében, az minden értelmes em-

ber előtt ismeretes. 1899. év óta építik ezt a vasutat, mely fel fog vinni a Jungfrau 4166 méter magas csucására. Eddig csak 2530 méterre épült ki, a Rothstockig, ahonnan gyönyörű kilátás nyílik a festői tavakra és a Jura-láncra. Hosszabb ideig pihenünk az Eigergletscher állomásnál, ahol alkalmunk nyílik közvetlen közelből szemlélni az Eiger és Mönch hegyekből legurult lavinákat. S alig hogy lemegyünk a kényelmes vendéglőből, egy élelmes svájci már ott áll a — szánkójával s mi Szent Anna napján vigan hódolunk ennek a kedves sportnak, melyben januárban egyszer sem volt részünk. A szánkó megáll s mi bemegyünk a jégbarlangba, melynek csodái előtt néma lesz a beszédes turista-sereg

Ezzel a fényes kirándulással véget értek a svájci szép napok. Ugy a berniek, mint a thuniak arra kérték fel az újságírókat, hogy valahányan irnak a kongresszusról, küldjék el benyomásuk leírását a rendező-bizottságnak. E napokban tehát néhány száz újság repül a világ minden részéből Tell Vilmos hazájába. S miként ez igénytelen sorok írója, ki már az éjszakai tenger jőzanító partján rovom a sorokat, úgy angol és német, francia és olasz, amerikai és hollandus, magyar és orosz, lelkes egyhangúsággal fogja konstatálni, hogy hála a svájci köztársaság lelkes nagyműveltségű társadalmának, a berni kongresszus minden tekintetben a legkitünőbbben sikerült. És hidd el, tisztelt laikus olvasó, ki oly nagyon szeretet az ellenkezőjét himni, ez uttal csupa igazságot irtak le a nap történetiről.

Osztonde, julius végén.

Dr. Brájler Lajos.

nagyon minden annál izgatóságok folyása gések, várható oly kell volt. El csapac

zán E ittasar hány moros a fejé

mindu titotta Szélt terméscséplog halad gazdák vizsg kiderit

száma főügye pénzé

Szentkir. a szerin magy. Oderb. állorid vasutak nak nézv. Budapest nak H. napján reggel hozt. A mód szán ifjélt. ban, tus azak Gyent. délye

földi adato

bari szeri kal a tag kedve konzi idője ered veté szőlő. bar folyti eddigi szára a ter zab. a szá rosz. allana gese. és a munk nagy 70.000 kilat. Sz c a bu rosz. bizt a no rica

ber orszá malv utaz jegy keres titka tője

nagyon őrizkedniök kell e napokon és azok körül mindennemű izgalmtól, amelyeknek leküzdése annál nehezebben megy, mert e hatások éppen izgatóság hatnak a szervezetre. A szerencsétlenségek és drámák is ezen szervei izgatottságok lefolyása alatt gyakoribbak, mint máskor; földrendések, vulkánikus kitörések is különösen 5-én várhatók. Mindezek augusztus havát nem fogják oly kellemes hónap tenni, mint a kitűnő július volt. Eleinte még meleg, de közepe táján hűlt, csapadékos, utoljára ismét meleg időjárást ígér.

Halálos részegség. Écskáról írják: Gileán Péter román-écskai lakos tegnap reggel ittasan felült kocsijára. Alig haladt azonban néhány lépésnyire a kocsira, egy zökkenésnél a mámoros ember lebukott a kocsiról s úgy bezúta a fejét, hogy néhány perc múlva meghalt.

Elpusztult termés. Az utóbbi időben minduntalan jön hír, hogy itt is, ott is tűz pusztította el a learatott termést. Most ujabban Székelykevérről kapunk hírt a learatott termés pusztulásáról. Hetven asztal buza és egy cséplőgéppel lett itt a tűz martalékává. A kár meghaladja a 30.000 koronát. A buza az odaváló gazdáké és nem volt biztosítva. A tűzrendészeti vizsgálat folyik. A tűz okát még nem sikerült kideríteni.

A jarkováci takarékpénztár. Lapunk mai számához van mellékelve Poroszkay Béla főügyész felszámoló jelentése a „Jarkováci takarékpénztár felszámolás alatt” eddigi működéséről.

Mérsékelt áru menettérti jegyek kiadása Szent-István ünnepnap alkalmából. A magyar kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint Szent-István ünnepnap alkalmából a magy. kir. államvasutak, valamint a Kassa-Oderbergi vasut magyar vonalainak összes állomásairól — az üzemiükben álló helyi érdekű vasutak állomásainak és a szomszédos forgalomnak kizárásával mind a három kocsiszálya nézve úgy a gyors, mint a személyvonatokon Budapestre mérsékelt áru menettérti jegyek adatként ki. Ezen jegyek folyó évi augusztus hó 16—20. napjain, az utóbbi napok azonban csak a reggeli órákban valamennyi személyszállító vonat (expresz vonatok kivételével) fognak kiadni. A menettérti jegyek 5 napig érvényesek oly módon, hogy a kiadás napját első napnak számítva, a visszautazást legkésőbb az 5. napon éjféltől meg kell kezdeni, megjegyezvén azonban, hogy a visszautazás legkorábban csak augusztus hó 20-án délután történhetik, korábbi visszautazás esetén a jegyek érvénytelenek. Utmegszakításnak sem menet, sem jövetkor nincs helye. Gyermekre külön kedvezmény nem engedélyeztetik.

Közgazdaság.

Aratási kilátások a külföldön. A külföldi államok terméséről hivatalosan a következő adatokat közlik:

Észak-amerikai Egyesült-Államokban. New-yorki főkonzulunk legutóbbi jelentése szerint a tavaszi búzával bevetett terület 12,8%-kal kisebb, mint a múlt évben volt, ennek dacára a tavaszi búzatermés idejéig kilátásai a múlt évinél kedvezőbbek. Olaszországban velencei főkonzulunk jelentése szerint, hogy a kedvezőtlen időjárás miatt az aratás megkésett ugyan, de az eredmény azért jónak ígérkezik. A kukoricavetésekről beérkezett jelentések nem biztatók, a szőlők állása azonban kielégítő. Angolországban a londoni főkonzul jelentése szerint az időjárás folyton változó, hűvös és esős, és bár a növényzet eddig jól tűrte az abnormális időjárást, most már szárazabb és melegebb időre volna szükség, hogy a termés megfelelőleg sikerüljön. Legjobban áll a zab. A szénatermés gazdag. **Törökországban** a szaloniki főkonzul jelentése szerint az árpa és rozs aratása kedvező. A többi gabonafélék jól állanak. Az őszi buza kifogástalan. A zab lényegesen javult. Romániában a változó időjárás és különösen a sok esőzés miatt a gazdasági munkálatok elheszaktak. A repce aratása is nagyon nehézkösen folyt le. Az egész eredményt 70.000 tonnára becsülik. Az őszi buza terméskilátása jó közepes. A zab kitűnően fejlődik. Szerbiában a nisi alkonzul jelentése szerint a búzatermés kilátások közepesek, az árpa és rozs jó közepes termést ígér, a zab jó terméssel biztat. A belgrádi konzul jelenti, hogy az időjárás a növényzet fejlődését, különösen pedig a kukorica növekedését előnyösen előmozdította.

Országos molnár-kongresszus. A szeptember 7. és 8. napján Budapesten megtartandó országos molnár-kongresszusra eddig ezernél több malomtulajdonos és bérlő jelentkezett. Budapestre utazók kedvezményes áron válthatják meg menettérti jegyüket. A kongresszusi elnök Vörös László, volt kereskedelmi államtitkár, országgyűlési képviselő, titkára Jutassy Ödön, a Molnárak Lapja szerkesztője, akinél jelentkezni lehet.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskerekken, 1902-évi augusztus hó 5-én megtartott heti vásár alkalmával:

Buza	50 kilogramm	6.50 korona
kétszeres		7.—
rozs		6.—
árpa		5.60
zab		7.—
kukorica(uj)		4.50
repce		10.—
széna I.		2.80
II.		2.50
szalma I.		1.50
II.		1.—
burgonya (uj) 50		3.—
marhahus I. 1 kilogr.		—96
II.		—88
borjú hus		1.20
disznó hus		1.04
juh hus		—80
zsír		1.40

TÁVIRATOK.

A szabadkai panama.

Budapest, augusztus 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ismeretes, hogy még az ősszel hétszáz tagu küldöttség járt Szabadkáról a belügyminiszternél, mely azt kérte a minisztertől, hogy vizsgálta meg Szabadka város adminisztrációját. A miniszter el is rendelte a vizsgálatot, amelynek foganatosításával Both miniszteri tanácsost bízta meg. Tudvalevő dolog az is, hogy a vizsgálat nagy visszaéléseket derített ki. A város törzsvagyonyából két millió korona kallódott el, a számadási könyveket hosszú éveken át hamisan vezették s nem létező tételeket irtak be. Tisztviselőknek kölcsönöket adtak nyakra-főre, holott azok a tisztviselők már hónapokra előre meg kapták a fizetésüket. A belügyminiszter most a vizsgálat eredményeként a várost megdorgálta és Mamusich polgármester ellen büntető vizsgálatot rendelt el. Azonkívül a főkapitányt, tanácsosokat, aljegyzőt, alkaptányt, pénztárnokokat, pénztári tisztviselőket, városi orvost, sőt a városi irnokokat is felfüggesztette állásuktól. A miniszter leiratában különösen Mamusich polgármester ellen kel ki s hangsúlyozza, hogy ha továbbra is megmaradna állásában, az Szabadka tönkretételét jelentené.

A bolgár fejedelem Magyarországon.

Budapest, augusztus 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ferdinánd bolgár fejedelem szombaton Poprádra érkezett, a honnan kíséretével együtt kocsikon Pohorellára utazott.

A német császár Oroszországban.

Budapest, augusztus 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kielből táviratozzák: Vilmos császár tegnap reggel indult el onnan oroszországi útjára. A császár, akit útján Bülow gróf birodalmi kancellár is kísér, augusztus 15-én tér vissza.

A spanyol anyakirályné Bécsben.

Budapest, augusztus 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik, hogy Mária Krisztina spanyol anyakirályné tegnap délután öt órakor Bécsbe érkezett, ahol ünnepiesen fogadták.

Forrongás Franciaországban.

Budapest, augusztus 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból táviratozzák: A vidékről érkezett táviratok a kongregacionista iskoláknak Isère, Loire, Tarn, Ardèche és Vaucluse-megyékben történt bezárását jelentik. Több községben a tömeg tüntetett a kormánybiztos ellen. Viennében (Isère-megye), mint egy későbbi távirat jelenti, az eljáró külön biztosnak, tekintettel a körülbelül 400 főnyi tömeg ellenséges magatartására, a mely közáporral fogadta a rendőröket, vissza kellett vonulnia a nélkül, hogy dolgát elvégezte volna. Mont Bonnet községben Miribel tábornok okoaöcsese kétszer is letépte az iskolán alkalmazott pecsétet, a miért a csendőrség letartóztatta.

A macedón kongresszus.

Budapest, augusztus 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szófiából táviratozzák, hogy augusztus 10-ikén ül ott össze a macedón kongresszus.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1902. augusztus 5.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilos	50 kilogr. ára		kilos	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki ó	76	7.35	7.45	80	7.80	7.85
Pestvidéki ó	76	7.30	7.35	80	7.65	7.80
Bánsági ó	76	7.15	7.25	80	0.—	0.—
Bácskai ó	76	7.30	7.45	80	0.—	0.—

R o z s	J	elsőrendű	kilos	
			70—75	5.95 6.10
Á r p a	-	másodrendű	—	5.75 5.85
		takarmány	60—62	5.25 5.40
Z a b	-	égetni való	62—64	5.15 5.25
		sőrfőzésre való	64—66	0.— 0.—
T e n g e r i ó	-	—	39—41	5.80 6.—
		bánsági	—	0.— 0.—
		másnemű	—	0.— 0.—

Határidő-üzlet.

Budapest, aug. 5. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tözsdén élénkebb kínálatra és keresletre a repce kivételével, az árak emelkedtek. Déli zár-latkor a következő árakat jegyezték:

Buza októberre	6.61—6.62
„ áprilisra	6.97—6.98
Rozs októberre	5.69—5.70
„ áprilisra	6.01—6.02
Tengeri augusztusra	4.90—4.91
„ májusra (1903.)	5.18—5.20
Zab	5.27—5.28
Repce	10.20—10.25

Felelős szerkesztőnk távollétében a szerkesztésért felelős: Somfai János.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1902. május hó 1-től.

É r k e z i k :

A nagybecskereki pályaudvarra:
Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 33 p.
Pancsováról: délelőtt 7 óra 30 p.; délután 5 óra 55 p.
Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Verseczről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Alibunárról: este 7 óra 23 p.
Zsombolyáról: (keskenyvágányú vonalon) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

I n d u l :

A nagybecskereki pályaudvarról:
Módosra: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p.
Temesvárra: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Verseczre: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Alibunárra: reggel 3 óra 25 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 30 p.
Zsombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Karlova—Nagykikindára: reggel 6 óra 7 p.

Nyilttér.*)

Évenkénti előállítás 39 millió szelencze.

NESTLÉ

gyermekliszt.

Tejes táplálék csecsemők és gyomorbetegék számára legjobb havasi tejet tartalmaz.

Naponkénti tejfogyasztás 184000 liter.



*) Az e rovat alatt közöltéért nem vállal felelősséget a szerk.

Alibunári házk. főszolgabírósgától.

835. házk. sz. 1902.

649-1.1

IDÉZÉS.

Illin Péter, Illin Velike, Illin Illia és Illin Milica, mint az Illánca községi házsám nélküli Illin Pavla-féle házközösség ismeretlen tartózkodású családtagjai ezennel felhívják, hogy a házközösség megszüntetése céljából 1902. évi szeptember hó 30-ik napjának d. e. 9 órájára Illánca községhez tartozó tárgyaláson vagy személyesen jelenjenek meg vagy Novakov Lázár közgyám illáncai lakost, mint a részükre kinevezett gondnokot célszerű képviselőikre utasítsák; ellenkező esetben pedig ezek elmulasztásának következményeit maguknak tulajdonítsák.

Kelt Alibunárott, 1902. évi július hó 31-ik napján.

Napholtz Lajos,
házk. th. főszolgabíró.

Kiadó lakás.

Az Uri- és Kórház-utca sarkán egy

külön álló ház

teljesen ujonnan átalakítva, hat szoba, konyha, folyosó stb., elkülönített kerttel november 1-ére kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

648-x.2

Kiadó lakások.

2 egészen ujonnan renovált, parketizált gyönyörű lakás a legkényelmesebb beosztással

november hó 1-ére

a Kinizsy-utcában (az izraelita imaházzal szemben) kiadó.

Mind egyik lakás áll: 3 utcai, 1 udvari, 1 előszoba, fürdőszoba, cselédszoba, kamra és konyhából a hozzátartozó padlás és pincével.

Felvilágosítást ad

Reber Ferenc
Pest szálloda.

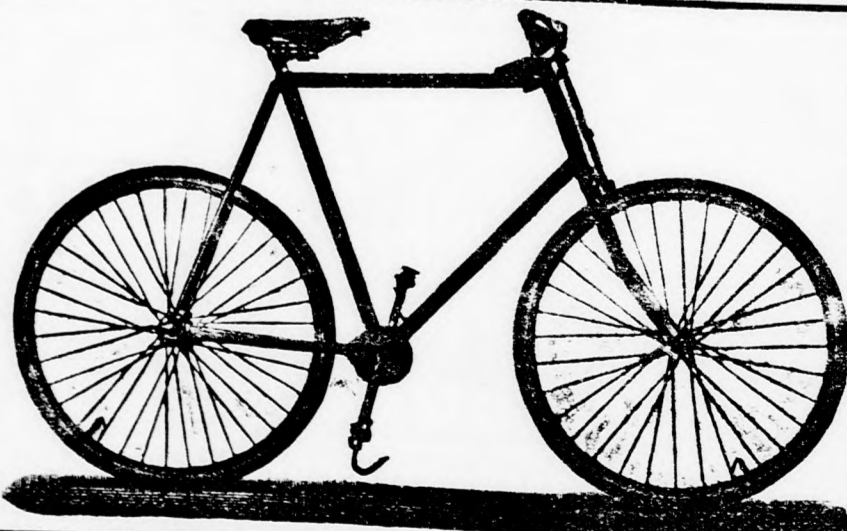
655-3.1

Keresek kisebb házat nagy kerttel vagy udvarral évi bérbé november elsejére. Bővebbet a szerkesztőségben.

614-x.14

NOVÁK J. C., NAGYBECSKEREK.

Legjobb kerékpárok.



Javitó műhely.

hagynók a „Pedal” és a legcsekélyebb visszalépéssel (Rücktritt) fékez.

254-40.38

Csak elsőrendű kerékpárokat tartok raktáron, melyek a világpiaczon és szakemberek által legjobb minőségűeknek elismertettek. „Waffenrad”, „Dürkopp”, „Norieum” (lánc nélküli kitűnő minőség).

A legújabb találmány a szabadonfutó fogaskerék, „Free Wheel” (mit Rücktrittsbremse), igen czélszerű, mivel elfáradás esetén pihenőt enged anélkül, hogy el-

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.

pénztárhoz való beküldése ellenében postával megküldetnek.

Ajánlattevők ajánlataikkal az azok felett hozandó határozatig visszavonhatlan kötelezettségben maradnak.

Zágráb, 1902. július hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

3395/1902. sz.

654-1.1

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. minisztérium f. évi 37.356/1. 1902. szám a. kelt magas rendeletével a Temes-Bégavölgyi vízszabályozó társulat által Béga-Szent-György és Nagytörök község határában elfoglalt földterületekre nézve a kisajátítási eljárást elrendelvé, a tárgyalás f. évi szeptember hó 2-án délelőtt 10 órakor Béga-Szent-György községében (község-házánál) fog megtartatni.

Felhívják tehát az érdekelt felek, hogy fenti időre kitűzött tárgyaláson annál inkább megjelenjenek, minthogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekelt felek közül senki sem jelenik meg.

A kisajátítási tervrajzok és összeírások Béga-Szent-György község-házánál 15 napi közzemlére kitétettek.

Kelt Nagybecskereken, 1902. évi augusztus hó 30-án.

Torontálmegyei közigazgatási bizottság.

Főispán távol:

Dr. Dellimanics,
alispán.

24.629. szám.

A magy. kir. államvasutak Budapesti jobbpárti üzletvezetősége.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Gödöllő állomásán levő pályavendéglő üzletére 1903. évi január hó 1-étől számított 3 évre, azaz 1905. évi december hó 31-éig terjedő időre leendő bérbeadásra iránt ezennel nyilvános ajánlati tárgyalást hirdetünk.

Az 1 korona bélyeggel és „Ajánlat a magy. kir. államvasutak Gödöllő állomásán levő vendéglő üzletnek bérbevétele” a 24.629. számhoz felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, nemkülönben a kellő okmányokkal (iparengedély és erkölcsi bizonyítvány) felszerelt ajánlatok 1902. évi augusztus hó 14-ének déli 12 órájig a magy. kir. államvasutak budapesti jobbpárti üzletvezetősége titkári hivatalához (Budapest Külső-Kerepesi-ut 8. házs.) posta útján térti bevény mellett nyújtandók be.

Bánatpénz fejében pedig 200, azaz kétszáz korona készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztárában 1902. évi augusztus hó 13-ának déli 12 órájig leteendő.

Értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, tizennegy napnál nem régebb árfolyam szerinti értékben, de legfeljebb névértékben fognak számítottatni.

Szóban levő vendéglő bérletére vonatkozó feltételek ezen üzletvezetőség forgalmi osztályában (Budapest Külső-Kerepesi-ut 8. házs. 1. emelet 33. ajtó) vagy a budapesti jobbpárti (keleti pályaudvar) győri és szabadkai forgalmi főnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják.

A feltételektől eltérő vagy a kitűzött határidőn túl érkezett ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

A m. kir. államvasutak fentartják maguknak a jogot, hogy az ajánlattevők közül, tekintet nélkül a felajánlott bérre, tetszésük szerint szabadon választhassanak.

Megjegyezzük még, hogy a vendéglős lakásul szolgáló 2 emeleti- és 2 padlás-szoba, főzőkonyha és egyéb mellékhelyiségek, valamint a vendéglőüzem céljára szolgáló összes helyiségeket bérlel saját költségén tartozik fűteni és világítani.

Budapest, 1902. július 3-án.

(3.3)

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Nyomdásztanulónak

jó házból való fiu felvétetik.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 597-x.125